

SLOVENSKI POROČEVALEC

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

Ljubljana, četrtek 15. junija 1950

LETO XI, ST. 141 / POSAMEZNA STEVILKA 2 DIN

PLODNO DELO DELAVSKEGA SVETA mariborskih železniških delavnic

Delavski svet v delavnicah državnih železnic v Mariboru je v kratkem času, odkar obstaja, pokazal že lepe uspehe zlasti na področju zboljšanja delovnega procesa. Delavski svet tega velikega mariborskega podjetja šteje 80 izvoljenih članov, med katerimi so večkratni udarniki, racionalizatorji in novatorji kakor Hota, Koželj, Prah, Teraš, Molč, Zafosnik, Hebar, Rudolf Kralj in Tomaž Kralj ter številni drugi. V delavskem svetu so tudi 4 žene, od teh so 3 delavke.

Svet se je doslej sestel trikrat in je na vsaki seji sprejel okrog 20 važnih sklepov, ki so po večini že uresničeni ali pa se pripravljajo njihova uresnitvena. Tako je na primer vodja brigade ključavničar Hebar predlagal drugačnjo ureditev dela v kleparski delavnici. Njegov predlog je bil sprejet in je že izvršen. Da je bil predlog na mestu, dokazuje dejstvo, da se je znatno zmanjšal čas za popravila, tehnološki proces dela pa je pospešen. Po sklepu delavskega sveta so popolnoma preuredili livarno, kjer lahko sedaj odlijeva enkrat toliko odlitkov iz rumenega liva kakor prej. Strogo tudi pazijo pri sortiranju uporabnega in neuporabnega materiala in se ne dogaja več, da bi šli zaradi malomarnosti v odpadke uporabni strojni deli.

Birokratski predpisi so bili prej ovrženi, da se ni moglo odvečno orodje uporabljati tam, kjer je najbolj potrebno. Tako je bilo zlasti v montaži dovolj najrazličnejšega orodja, druge pa ga je primanjkovalo. Tega orodja pa si niso mogli izposoditi zaradi inventarnih predpisov. Po sklepu delavskega sveta so v inventarnem skladišču določili poseben prostor, kamor vsi oddelki oddajajo odvečno orodje in prihajajo, ponje tisti, ki ga potrebujejo.

V nekaterih oddelkih je nastalo občutno pomanjkanje delovne sile, posebno zaradi tega, ker je šlo več starih delavcev v pokoj. Zato so po sklepu delavskega sveta hitro organizirali tečaje, zlasti strgarski tečaj, v katerem sta kar dve tretjini delavci.

Na tretji seji je delavski svet sprejel važen sklep, da čimprej dogradijo peči za kurjavo z mazutom (ostankom pri

destilaciji nafte). Doslej so že postavili eno tako peč, ki preskrbuje orodjarno z industrijskim gorilnim plinom. Druga taka peč bo v kratkem postavljena in tako bo obrat dovolj preskrbljen s cenenim industrijskim plinom. Kovanci pa so na zadnji seji predlagali, naj bi se nad velikim klavdom postavil žerjav, ki bo znatno olajšal delo in omogočil skrajšanje delovnega procesa. Predlog je delavski svet sprejel in konstrukcijski biro že izdeluje načrte za ta žerjav. Kovanci so bili prav tako, po budniki za ureditev in montažo Ripmanove peči, ki zaradi nekaterih manjkajočih delov leži neizkoriščena v skladišču. Potrebne dele bodo sami izdelali in peč postavili do konca julija.

Na pobudo delavskega sveta bo kolektiv delavnic v prostovoljnem delom izkopal 125 m dolg jarek za kabel, ki ga bodo napeljali v novo popravilnico za zračne črpalke, ki je že urejena, nima pa električne energije. Tudi iz strugarne je izšel pomemben predlog za zboljšanje delovnega procesa. Tu bo potrebno premestiti nekatere obdelovalne stroje in preurediti stroj transmisij. Po sklepu delavskega sveta pripravila konstrukcijski biro v delavnici žele za to obsežno preureditev.

Navedli smo le nekaj primerov, ki pričajo o resnično plodnem in pomembnem delu delavskega sveta v delavnicah državnih železnic v Mariboru.

Tovariš Miha Marinko

Na 2. seji VII. rednega zasedanja je ljudska skupščina LR Slovenije večer popoldne po prečitani in odobritvi zapisnika predvečerašnje 1. seje v skladu z dnevnim redom nadaljevala svoje delo s soglasno potrditvijo ukaza Prezidija o presnovi vlade LR Slovenije z dne 28. aprila 1950 in vseh drugih ukazov, ki jih je izdal Prezidij v času od tega datuma do 12. jun. 1950. Pred potrditvijo teh ukazov je njihovo smotnost obrazložil ljudskim poslancom v daljšem govoru predsednik vlade tov. Miha Marinko, čigar govor je sprejela skupščina z dolgotrajnim plaskanjem.

Tovariši ljudski poslanci! Dovolite, da ob predlogu za potrditev odloka, ki sta jih izdala Prezidij in vlada v zvezi z reorganizacijo državne gospodarske uprave za njeno decentralizacijo in demokratizacijo podam nekaj splošnih momentov v obrazložitvi.

Cepprav so to take vrste zakonski ukrepi, za katere naša ustava in zakon dovoljujejo, da jih izdajata Prezidij in vlada z naknadno odobritvijo skupščine, so ti odloki tako daljnosežnega pomena, da ne smemo iti molče mimo njih. Delo, ki se je začelo pred meseci v zvezi vladi in na čigar osnovi so tudi odloki našega Prezidija, predstavlja izredno važno novost v poglabljanju naše socialistične demokratičnosti, novost v nenehnem iskanju najprikladnejših oblik našega socialističnega družbeno-političnega življenja. Prepričan sem, da se bomo vsi strinjali, ko nam bo v celoti jasen pomen in obseg te decentralizacije, da bo naša državna gospodarska uprava v tej obliki delovala vse bolj učinkovito in da jo bomo zato nenehno poglabljali in izpopolnjevali. V tej smeri se bo razvijala v takem razmerju in ob-

O POMENU DEMOKRATIZACIJE NAŠE UPRAVE

segu, v kakršnem bo rasla naša politična zavest glede naših obveznosti do skupnosti, razvijala se bo v takem tempu, v kakršnem bo raslo število sposobnih gospodarskih upravnih kadrov in zavest delovnih kolektivov. Ta oblika in način gospodarskega upravljanja bosta dejansko dala podlago za nagel razvoj in usposabljanje vedno večjega števila naših socialističnih gospodarstvenikov od vrha pa vse do krajevnih ljudskih odborov in osnovnih gospodarskih kolektivov ter razširila osnovo za čim širšo množico gospodarsko-politično iniciativnost.

Birokratske centralistične tendence pri upravnih kadrih sploh, zlasti pa se v našem socialističnem sistemu so izredno trdoživja stvar. To je zlo, ki se ne da odpraviti z eno potezo, z enim dekretom, marveč z vztrajno borbo proti njemu, s temeljitim vzgajanjem kadrov, z vsestranskim političnim obisknjevanjem in dviganjem državljanске zavesti v naših množicah, ki bi bile sposobne s konstruktivno kritiko in predlogi sodelovati pri našem gospodarskem, kulturno-prosvetnem in vsem družbeno-političnem upravljanju v naši skupnosti.

Iz tega navedenega in cele vrste drugih razlogov je nujno, da začnemo obširneje obravnavati in poglobljati to reorganizacijo, ki je s tukajšnjimi predmetnimi odloki šele naša.

Saj je to popršče, na katerem se najjasneje vidi, kako naša revolucija napreduje, kjer se že vidijo obrisi novih elementov, s katerimi se družbena veda marksizma dopolnjuje v našem razvoju. O tem bodo brez dvoma obširneje govorili in pisali naši voditelji.

A bilo bi napak, če bi čakali samo na to, ne da bi se sami po svojih močeh lotili tega.

Bilo bi napako v tej reorganizaciji gledati samo tehnično plat izpopolnjevanja gospodarske uprave, marveč moramo videti v njej predvsem globok družbeno-politični pomen poglabljanja naše socialistične demokratičnosti in konkretnosti in celoti. Ta demokratičnost je v radikalnem omejevanju obsega in kompetenc državnega upravnega aparata v gospodarstvu in v prenaslanju tega na ustvarjajoče množice.

Ko je zvezna vlada predložila Prezidiju FLRJ prve odloke za reorganizacijo vrhovne gospodarske uprave, je tovariš Kidrič v svoji obrazložitvi poleg tehnično-organizacijskih že naglasil tudi nekatere važne nove principne momente:

»Prvi tak moment je dejstvo, da smo prišli v smislu resnične demokratičnosti pod vodstvom naše Partije in tovariša Tita edle bolj konsekventno krepiti materialne baze naše federacije in samouprave, decentralizirati operativno, jo izročati republikam in okrajem ob istočasni krepitvi zavesti o gospodarski celoti in kompleksnosti ob izboljšanju našega kompleksnega planiranja, njegove proporcionalnosti in ustrezne planske discipline.

Ta pot operativne decentralizacije se kaže v praksi kot docela pravilna. Ta pot dejansko pomeni enotnost, ne pa nasprotje med marksistično-leninistično teorijo o državi izgraditvi in praksi državne uprave. Ta pot je istovetna s poglabljanjem resnične ljudske demokracije, utrjevanjem in razširjanjem njenih materialnih temeljev.

Ko nato navaja podjetja, ki so že oziroma bodo prenesena iz zvezne v republiško upravo, takoj konstatira, da posledje ne delajo slabše kot prej, in pravi:

»Vztrajno moramo odkrivati take organizacijske oblike in metode zveznega oziroma zvezno-republiškega vodstva, ki ustrezajo ne varuistvu in ukazovanju s strani višjih organov, temveč vsestransko skrbe za ohranitev in razvoj tistih gospodarskih in gospodarsko-družbenih pororcev, ki jamčijo tako za ves gospodarski razvoj naše države kakor tudi za razvoj vsake posamezne republike. Iskanje takih organizacijskih oblik in načinov zveznega oziroma zvezno-republiškega vodstva pomeni obenem mnogo širše in bolj neposredno vključevanje republiških upravnih organov v zvezno upravljanje, kot je to bilo doslej.

Drugi moment, ki govori za to reorganizacijo, je birokratizem, ki je resna nevarnost za socializem. Tu

Danes zasedanje Glavnega odbora Osvobodilne fronte

Ljubljana, 15. junija. Danes ob 8. uri se je začelo v Filharmonični dvorani zasedanje Glavnega odbora OF. Zasedanje je odprl podpredsednik Glavnega odbora OF dr. Jože R. u. s. Na dnevnem redu zasedanja je razprava o organizaciji in aktualnih nalogah Osvobodilne fronte, o čemer poročata tovariš dr. Marijan Breclj in poročilo komisije za zamejnja vprašanja, ki ga bo podal tov. Marko Primožič.

Konferenca KP Srbije

Včeraj se je začela v Beogradu republiška konferenca Komunistične partije Srbije, katere se udeležuje 414 delegatov. Na konferenci je bilo podano obširno poročilo o kmetijstvu in zdravstveni zaščiti.

Zaključek VII. rednega zasedanja Ljudske skupščine LR Slovenije

namreč, kot pravi tovariš Kidrič, gre predvsem za družbeni pojav birokratizma v graditvi socializma... tu gre za dejstvo, da ljudsko demokratično, ki sloni na široki ljudski iniciativi in zavestnem sodelovanju čim širših ljudskih množic, začena v praksi zamejnjavljati edle bolj obsežna in edle bolj kompetentna birokracija, ki se hkrati tudi edle bolj izloča iz procesa proizvodnje in dviga iznad njega kot njegov jereb in parazit.

Tovariši, Se samo ta dva momenta, ki jih navaja tovariš Kidrič, nam dajeta osnovno, da laže dojemamo svojo obsežnost družbeno-političnega pomena te reorganizacije.

Decentralizacija v upravljanju gospodarskega predstavlja ogromen prispevek utrjevanju politične enotnosti naših narodov, saj daje naši politični federaciji ureditvi in politični enakopravnosti naših narodov nadaljnjo novo široko gospodarsko podlago.

Sirjenje in konsekventna krepitve materialne podlage naše federacije je logičen rezultat in poirditev, da se enakopravnost naših narodov tudi dejansko izvaja. Težnja po resnični ljudski demokratičnosti pa nujno zahteva nadaljevanje tega procesa, vse večje decentralizacije gospodarske uprave, to se pravi prenos kompetenc na nižje oblastvene organe, zlasti pa na osnovne proizvodne kolektive.

Danasnji odloki o reorganizaciji republiške gospodarske uprave so samo nekateri členi v verigi tega procesa. Bilo bi napačno jemati jih izolirano, ne videti vsega, kar je že pred tem bilo storjenega na tem področju in ne videti nadaljnje perspektive v tem procesu. Če bi to sedanjno reorganizacijo gledali samo kot enkratni ukrep, ki naj dokončno reši problem gospodarske uprave, bi se nujno vsiljevalo napačno vprašanje: temu misno tega že prej storili; vsiljevala bi se neumestna domneva, da je bil prejšnji način centralističnega upravljanja v gospodarstvu povsem napačen, ker je omogočil razbohotenje birokratizma in oteževal borbo proti temu zlemu pojavu. Takšna kriva tolmačenja bi se vsiljevala, če ne bi opostevali več drugih faktorjev, ki so sodobljali pri odrejanju našega tempa v oživotvarjanju posledne socialistične demokratičnosti v naši stvarnosti.

Poleg birokratizma in birokratskega centralizma ima namreč nič manj škodljivo vlogo partikularistični egoizem. Oba sta odraz preživle kapitalistične miselnosti in pomanjkljive socialistične zavesti. Oba temeljita na principnem nezaupanju birokrata do podrejenih, podrejenih do vodstva. Oba sta v medsebojni vzročni zvezi. Reakcija na partikularizem je birokratski centralizem in obratno, v odporu proti birokratizmu se krepijo partikularistične tendence, pod pogojem seveda, da ni dovolj močnega vzgojnega faktorja, ki edini more z dviganjem socialistične zavesti paralizirati oboja ta negativna pojava hkrati. Zato je jasno, da se v naši predhodni dobi decentralizacija gospodarske uprave in s tem poglabljanje socialistične demokratičnosti mora vsriti kot proces, ki traja, ki se stopnjuje in spopolnjuje v sorazmerju z rasto zavesti o dolžnosti do skupnosti in gospodarske vzgoje kadrov. Če smo že danes priča tako obsežni in globoke decentralizacije, je to nedvomno posledica dejstva, da smo v relativno kratkih petih letih napravili naravnost ogromen skok v usposabljanju gospodarskega in politično upravnega aparata, v poglabljanju množične zavesti glede dolžnosti do skupnosti in razvijanju samoiniciativnosti v skladu z obveznostmi do celote.

Zaradi tega radikalnega zokreta, ki ga sedaj vršimo v procesu gospodarsko-upravnega decentralizacije, to je v poglabljanju socialistične demokratičnosti, predstavlja danes socialistična Jugoslavija za ves napredni svet nadvse zanimiv in edinstven vzpodbudni primer. Z danšnjimi našimi odločnimi ukrepi gospodarske decentralizacije, s katerimi dajemo novo materialno vsebino naše socialistične demokratične, najuspešnejše pobjamo in razkrinkujemo klevetniško kominformosko gonjo. Ves napredni svet vsi jeno kot na dlani resnico o socialistični Jugoslaviji na eni strani in grobo po-

Celjska tovarna emajlirane posode je izpolnila polletni plan

Po vztrajnem prizadevanju delavcev in uslužbencev je kolektiv tovarne emajlirane posode v Celju v sredo popoldni izpolnil količinsko svoj proizvodni plan za prvo polletje. S tem je nadomestil tisto, kar je lani zamudil, ko je imel zaradi kominformoske blokade težave v proizvodnji v zvezi s pomanjkanjem surovin. Letos so v celjski tovarni ob redni preskrbi s surovinami sproti izpolnjevali in presegali vse mesečne proizvodne plane. Storitnost dela se je zlasti povečala v zadnjem mesecu, ko so delavci in uslužbenci vrh tega opravili 20.000 prostovoljnih ur v proizvodnji.

Med velikimi kolektivi v naši državi, ki so zadnje dni izpolnili svoje polletne planske naloge, je omeniti pred-

vsem železniško direkcijo v Mostarju, ki je 17 dni pred rokom izpolnila svoj transportni plan. Železničarji te direkcije so v 5 mesecih in 13 dneh prepeljali za 18% blaga več in potnikov kakor v prvem polletju lanskega leta.

Med vovodinskimi podjetji sta te dni izpolnila plan kolektiva mehanične tkalnice v Novem Sadu in termoelektrarna v Zrenjaninu. Med velikimi zagrebškimi kolektivi pa je omeniti zlasti mladinsko tovarno industrijskih naprav »Jedinstvo« in pa kolektiv velike tovarne kekov Josip Kraš.

Najboljše tkalske brigade so zaenkrat v Trzinu

V trziški predilnici in tkalnici sta bili po nekaj dneh tekmovanja po novem šahovskem načinu v tkalnici najboljše brigade »Lana« in »Socaa«. Brigadirji teh brigad so še naprej ostali na prvem mestu in so prehiteli tako brigado »Nova zrna« iz mariborske tekstilne tovarne, kakor tudi brigado »Somigaa« iz tekstilne tovarne v Preboldu. Ti dve brigadi doslej sploh še nista bili poraženi!

Izmed ostalih 26 tkalskih brigad, ki tekmujejo že od 1. junija za naslov najboljše tkalske brigade v Sloveniji, so dosegle pomembne uspehe še brigada »Jaska« iz tekstilne tovarne v Preboldu, ki je na avtomatih izkoristila stroje 97-odstotno in brigada »Nerada« iz združenih tovarn svile v Mariboru.

V predilnicah so zaenkrat med prvimi brigada »Vrnjaka« iz mariborske tekstilne tovarne, brigadi »Carmana« in »Kalan« iz kranjske »Tiskanine«, v litjski predilnici brigada »Rimca«, v predilnici in tkalnici v Trzinu pa brigada »Vrhovška«.

Najboljša ekonomija na Hrvaškem

V vasi Njemci v okraju Vinkovci je velika ekonomija zveznega ministrstva za pomorstvo, ki se je izkazala kot najboljša ekonomija na vsem področju LR Hrvaške. Ko je bila ekonomija ustanovljena v začetku l. 1948, je dobila na razpolago 2000 oralov zemlje, povečini neobdelane in v slabem stanju. Zivine na ekonomiji ni bilo. Ze spomladi tega leta je aginemu vodstvu te ekonomije uspelo obdelati zemljo, ki deset let ni bila preorana. Nabavili so si tudi potrebno žvino. Danes ima ekonomija že 400 glav goveje živine, 60 konj, 250 ovc, 200 plemenskih svinj in 250 prašičkov. Letos so si uredili valnico in začeli soliti perutnino, zlasti več tisoč rac. Razvoj živinoreje na ekonomiji je omogočil boljše gnojenje njiv in povečanje hektarskih donosov. Ze lani so pridelali 14 do 17 metrskih stotov pšenice na hektar, letos pa računajo, da bo znašal pridelek 22 do 26 metrskih stotov.

Vse delo na tej veliki ekonomiji opravlja 200 kmetijskih delavcev in uslužbencev. Tudi gradijo sami. Tako so letos zgradili z materialom iz lokalnih virov konjski hlev, velike svinjake in dve skladišča za žito, dovršili so štiri stancovanske hiše in povečali vaško solo. Sedaj bodo zgradili še jez na reki Bosuti, ki bo omogočil prevoz materiala z ladjami po reki, kajti ekonomija se razteza v dolžino vzdolž reke Bosut. V ekonomiji so si uredili tudi tesarsko, mehanično, kovarsko, krovsko, celvjsko in krojaško delavnico ter veliko pekarno. Letos pa si bodo postavili še lasten mlin. Ze lani je ekonomija oddala velike količine žita, krompirja, vrtnin in mesa uslužbencem ministrstva ter kolektivom luških delavcev na Jadranu, državi pa je oddala 5 in pol vasona pšenice za setev ogroženih zemljišč.

Rudarji našega Zasavja v borbi za polletni plan

Borba za polletni plan po naših revirjih je zajela v tekmovanje veliko večino rudarjev in brigad. Prav v tem času se je močno razvilo tekmovanje v naših rudnikih, ki je našo močnan odziv pri ostalih delavcih, ki še ne delajo po novem brigadnem načinu dela. Rudar, ljudski poslanec Zagorisek, je s svojo brigado v mesecu maju izpolnil normo s 137.10%, rudar Klemen s 155.77%, rudar Erjavac pa s 187%, ne zaostajajo tovariši Magister, Sentjura, Drnovšek, Cretnik, Stancer in drugi. Samo v rudniku Trbovlje je bilo letos razglašeni 758 udarnikov, izmed katerih so nekateri večkratni udarniki in delajo že za leto 1952.

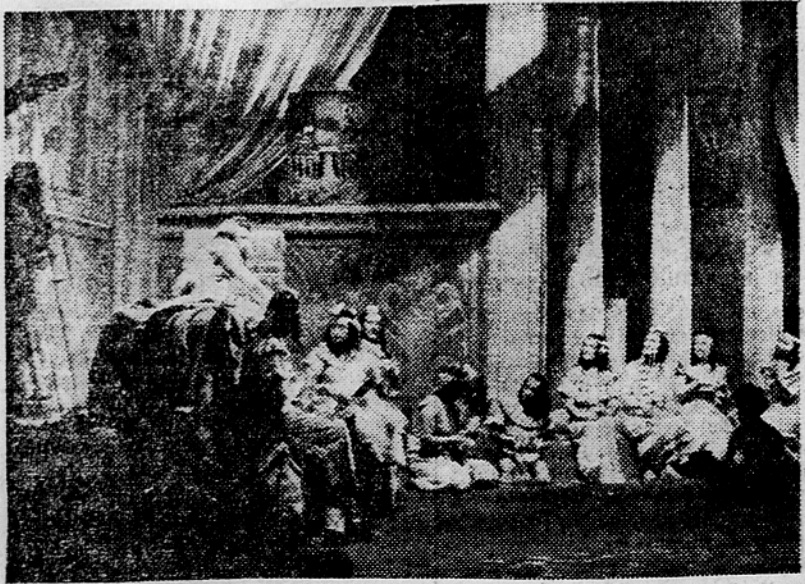
Proizvodnja se sedaj izboljšuje in mesečni plani se bodo z dotokom nove delovne sile kmalu izboljšali. Prav zaradi pomanjkanja delovne sile se morajo naši rudarji boriti s podvojeno močjo, da bodo dosegli polletni plan. Naši aktivisti v rudnikih se hkrati borijo proti raznim neupravičenim izostankom, tridnevnim počitnicam nekaterih, ki bi hoteli živeti na račun socialnega zavarovanja.

Plansko nalogo je rudnik Trbovlje v prvem tromesečju izpolnil s 100.30%, aprilu s 108.3% in maju s 100.50%, medtem ko rudnika Hrestnik in Zagorje planske naloge za prvo tromesečje nista mogla izpolniti. Vzroki za neiz-

polnjevanje so največ v pomanjkanju delovne sile in v slabih odkopnih razmerah, s katerimi se morajo boriti posamezni obrati. Z boljše delovno disciplino bi se stanje v naših rudnikih obratih precej popravilo. Manj bi bilo tudi skrbi za novo delovno silo. Razni sindikalni odbori so poslali svoje prostovoljce na delo in so z našimi brigadami nakopali še okrog 8500 ton premoga do meseca junija in to v jamli in na dnevnem kopju in trboveljskega rudnika.

Uvedba direktnih potniških vagonov Beograd-Split

Da bi se delovnim ljudem, ki odhajajo na dopust v obmoške kraje, olajšalo potovanje, je zvezno prometno ministrstvo uvedlo direktne železniške vagonne vseh treh razredov od Beograda do Splita čez Sunjo in Bihač. Odlhod teh direktnih vagonov iz Beograda je ob 8.05, prihod v Split pa naslednji dan ob 4.46, kjer je zveza z južnejšimi parniki. Direktni vagoni so priklučeni potniškim vlakom, potovanje pa je za 4 ure krajše kakor vlaki čez Zagreb. Za tretji razred potniškega vlaka Beograd-Split čez Bihač je cena 906 din.

Gostovanje Beograjske opere v Ljubljani. Na sliki prizor iz tretjega dejanja »Aida«

